4
II

MATERIAŁY DO PRAC MIĘDZYSAMORZĄDOWEJ
KOMISJI HANDLU WEWNĘTRZNEGO

SEKCJA ROLNA

Wykonane przy współpracy Lwowskiej Izby Rolniczej

RYNEK OWOCARSKI

MONOGRAFIA POWIATOWA

powiat Śniatyń

Na prawach rękopisu
Materiały surowe do wewnętrznego
użytku Komisji.

WARSZAWA, LISTOPAD 1937

MONOGRAFIA

PRODUKCJI SADOWNICZEJ I HANDLU OWOCARSKIEGO

NA OBSZARZ POWIATU

ŚNIATYŃSKIEGO

Opracował:
Jan Grybowski
Instruktor Ogrodnictwa

CHARAKTERYSTYKA SADOWNICTWA NA OBSZARZE POWIATU.

A.

1. Ogólny obszar gruntów, znajdujących się w roku 1937 pod sadami wynosi . . . . 532,5 ha

w tym:

a/ pod sadami starymi /powyżej 20 lat/ 19 ha

b/ " " młodymi, owocującymi /10 - 20 lat/ 86,5 "

c/ " " " nieowocującymi /poniżej 10 lat/ 427 "

2. Stosunek ogólnej powierzchni gruntów, znajdujących się pod sadami do ogólnej powierzchni gruntów ornych w powiecie śniatyńskim przedstawia się następująco:

a/ powierzchnia gruntów ornych wynosi 40.486,9 ha

b/ sadów 532,5 "

Stosunek powierzchni sadów do powierzchni gruntów ornych wynosi 0,31 %

3. Podział ogólnej ilości sadów według wielkości powierzchni:

Ilość sadów ogółem	Sady o powierzchni do ¼ ha	od ¼ do ½ ha	od ½ do 2 ha	od 2 do 5 ha	powyżej 5 ha
1780	820	541	370	37	12
100 %	46,07%	30,40%	20,78%	2,08%	0,67%

4. Przeciętna ilość drzew owocowych na 1 ha / ze względu na wymarznięcie drzewostanu w roku 28/29

a/ w sadach starych /powyżej 20 lat/ 60 - 85 szt.

b/ w sadach młodych /do 20 lat/ 90 -150 "

5. Ilość drzew owocowych ogółem w granicach powiatu wynosi . . . . 75.985 sztuk.

Ogólna ilość drzew owocowych według poszczególnych gatunków: przedstawia poniższe zestawienie.

	sztuk	%
Jabłonie	40.860	53,78
Grusze	7.834	10,31
Śliwy	10.754	14,15
Czereśnie	3.552	4,68
Wiśnie	6,226	8,20
Orzechy	2,831	3,72
Morele	3,445	4,53
Brzoskwinie	483	0,63
O g ó ł e m	75.085	100

B.

Ogólna charakterystyka produkcji owocarskiej na obszarze powiatu.

1. Procentowy skład ogólnej ilości drzew owocowych w odniesieniu do poszczególnych gatunków.

Nazwa gatunkowa	Ogółem %	Letnie %	Jesienne %	Zimowe %	
Jabłonie	53,78	2,9	5,3	45,58	
Grusze	10,31	5,15	2,58	2,58	
Śliwy	14,15				Węgierki 11,32 Inne 2,83
Czereśnie	4,68				
Wiśnie	8,20				
Orzechy	3,72				
Morele	4,53				
Brzoskwinie	0,63				
R a z e m	100				

Procentowy skład ilości drzew owocowych w odniesieniu do poszczególnych gatunków:

a/ W sadach starych /powyżej 20 lat/:

Nazwa gatunkowa	Ogółem %	Letnie %	Jesienne %	Zimowe %	%	%
Jabłonie	53,59	4,82	6,43	42,34		
Grusze	13,56	6,78	3,39	3,39		
Śliwy	11,65				Węgierki 9,32	Inne 2,33
Czereśnie	3,89					
Wiśnie	6,85					
Orzechy	4,67					
Morele	5,07					
Brzoskiwnie	0,72					
O g ó ł e m	100					

b/ W sadach młodych owocujących /od 10 - 20 lat/:

Nazwa gatunkowa	Ogółem	Letnie %	Jesienne %	Zimowe %	%	%
Jabłonie	57,76	2,88	5,19	49,69		
Grusze	10,12	5,06	2,53	2,53		
Śliwy	11,54				Węgierki 9,12	Inne 2,42
Czereśnie	2,83					
Wiśnie	6,89					
Orzechy	4,92					
Morele	5,34					
Brzoskwinie	0,60					
O g ó ł e m	100					

c/ W sadach młodych nieowocujących /poniżej 10 lat/:

Nazwa gatunkowa	Ogółem %	Letnie %	Jesienne %	Zimowe %	%	%
Jabłonie	53,13	3,18	2,65	47,30		
Grusze	10,26	5,14	2,56	2,56		
Śliwy	14,63				Węgierki 11,70	Inne 2,92
Czereśnie	4,99					
Wiśnie	8,45					
Orzechy	3,51					
Morele	4,39					
Brzoskwinie	0,64					
O g ó ł e m	100					

2. Najczęściej spotykany skład gatunkowy drzew owocowych:

Nazwa gatunkowa	Skład drzew w typowym sadzie o powierzchni				
	od ¼ ha	od ¼ do ½ ha	od ½ do 2 ha	od 2 do 5 ha	powyżej 5 ha
Jabłonie	85 %	87 %	89,5 %	90 %	92 %
Grusze	4 %	3 %	4,5 %	5 %	3 %
Śliwy	6 %	4 %	2 %	3 %	5 %
Czereśnie	1 %	1 %	0,5 %	1 %	-
Wiśnie	1 %	1 %	0,4 %	1 %	-
Morele	1 %	2 %	1,1 %	-	-
Orzechy	1 %	1 %	1 %	-	-
Brzoskwinie	1 %	1 %	1 %	-	-
R a z e m	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Przeciętny roczny zbiór /w kilogramach/ z jednego drzewa.

I. W sadzie starym powyżej 20 lat:

Przy urodzaju	Jabłka	Grusze	Śliwy	Czereśnie	Wiśnie	Orzechy	Morele	Brzoskwinie
dobrym	130	120	90	85	60	150	52	-
średnim	85	80	65	60	35	100	25	-
małym	35	30	35	30	20	60	10	-
przeciętny	83	76	63	58	38	103	29	-

II. W sadzie młodym owocującym /od 10 - 20 lat/:

Przy urodzaju	Jabłka	Grusze	Śliwy	Czereśnie	Wiśnie	Orzechy	Morele	Brzoskwinie
dobrym	85	78	38	32	29	32	60	25
średnim	25	30	27	22	18	12	35	12
małym	12	16	8	8	8	6	14	6
przeciętny roczny	40	41	24	21	18	17	36	14

4. Ogólna produkcja owoców /w kg./ w jednym sezonie produkcyjnym obliczona na podstawie przeciętnego rocznego zbioru /ogólna suma zbiorów z 1934 + 35 + 36 + 37 roku podzielona przez 4/.

Rok	Ogółem kg.	Produkcja w kg.							
		Jabł	Gruszek	śliwek	Czereśni	Wiśni	Orzechów	Moreli	Brzoskwiń
1934	854.900	623.200	201.800	21.300	-	-	8.600	-	-
1935	542.900	388.000	141.700	-	-	-	13.200	-	-
1936	961.400	595.000	312.800	13.200	4.200	3.000	35.200	-	-
1937	1.113.500	767.200	245.400	61.700	3.000	2.500	33.700	-	-
przeciętn. w lat. 1934,35, 36,37.	868.200	592.900	225.400	24.000	1.800	1.400	22.700	-	-

Procentowy udział sadów starych i młodych /owocujących/ w ogólnej produkcji owoców przedstawia się następująco:

./.

d.c.

Produkcja sadów	jabłka %	grusze %	śliwki %	czereśnie %	wiśnie %	orzechy %	morele %	brzoskwinie %
starych powyżej 20 lat	60	63	25	45	40	70	25	20
młodych owocujących 10-20 lat	40	37	75	55	60	30	75	80
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100	100

C.

Charakterystyka jakości produkcji owocarskiej na obszarze powiatu.

1. Charakterystyka handlowych odmian owoców w odniesieniu do poszczególnych gatunków na obszarze powiatu śniatyńskiego.

Gatunek owocu	Produkcja ogółem	Nazwa odmiany	Jaki procent stanowi produkcja danej odmiany w produkcji ogólnej.
Jabłka letnie	100	Papierówka	50%
		oliwka b.	50%
Jabłka jesienne	100	Kalwila jeś. czerw.	25%
		Kronselskie	35%
		Oberlandzkie	40%
Jabłka zimowe	100	Reneta szara	30%
		Pepina londyńska	10%
		Landsberg	20%
		Batulen	30%
		Kulon	10%
Grusze	100	Bera letnia	50%
		Bera Hardyego	15%
		Soroczanka	10%
		Józefinka	25%
Wiśnie	100	Ostheimska	40%
		Lutówka	30%
		Odrostki z korzeni	30%
Czereśnie	100	Marchijska	30%
		Butnera	20%
		Czarna Froma	20%
		Siewki	30%
Orzechy	100	Papierówki cienko upinkowe	100%
Morele	100	Śniatyńska	80%
		Luizetta	10%
		Zaleszczycka	10%
Brzoskwinie	100	Amsden	50%
		Triumph	40%
		Inne /siewki/	10%

./.

2. Jakościowa ocena przeciętnego rocznego zbioru owoców z jednego drzewa.

W sadach starych /powyżej 20 lat/ owoce są naogół drobniejsze niż w sadach młodych /10 - 20 lat/. Zaledwie 30% owoców pochodzących z sadów starych posiada swoją normalną wielkość. Owoców czystych t.j. niezagrzybionych i nierobaczywych znajduje się w sadach starych około 25%.

W powiecie śniatyńskim sortuje się jabłka na trzy wybory:
I-szy wybór stanowią owoce dorodne, niezagrzybione i bez jakichkolwiek uszkodzeń, czy też odgnieceń,
II-gi wybór są to już owoce drobniejsze, nieznacznie robaczywe,
III-ci zaś wybór - to owoce drobne i spadłe z drzewa t.zw. odpadki.
Owoce III-go wyboru sprzedawane są na rynkach, a poza tym używane do przerobu w gospodarstwie domowym np. wina,moszcze.

Z uwagi na niską cenę owoców III wyboru, bardzo chętnie nabywa je ludność wiejska oraz uboga ludność miasta.

Grusze sortowane są w powiecie śniatyńskim na dwa wybory:
I-szy wybór stanowią gruszki dorodne, starannie zerwane i wolne od fusicladium,
II-gi wybór zaś stanowią owoce drobniejsze częściowo odgniecione i uszkodzone oraz mniej lub więcej opanowane przez grzybki.

D.

1 - 4. W powiecie śniatyńskim uprawa owoców jagodowych na szerszą skalę nie istnieje, natomiast we wszystkich prawie ogródkach są uprawiane krzewy jagodowe na własny użytek w gospodarstwie. Z tych względów uprawa owoców jagodowych niema żadnego znaczenia handlowego.

5. Ogólny obszar gruntów znajdujących się pod uprawą winorośli wynosi 3,5 ha.

6. Przeciętny roczny zbiór /w kg./ z jednego ha winorośli wynosi około 8.000 kg.

7. Ogólna produkcja winorośli stanowi pozycję około 30.000 kg. /W roku 1937 wywieziono koleją,przeważnie do Lwowa 11.536 kg. winogron/.

8. Charakterystyka handlowych odmian winorośli.

Na obszarze powiatu uprawiane są głównie następujące odmiany: Chrupka złota, i Frankentalskie.

9. Jakościowa ocena przeciętnego rocznego zbioru z 1 ha winorośli z przeciętnego, rocznego zbioru winogron - owoców I-go wyboru jest ca 50%.

E.

Przetwórstwo na obszarze powiatu.

1. Racjonalnych suszarni na obszarze powiatu śniatyńskiego zupełnie niema. Istnieje tu tylko prymitywne suszarnictwo, ograniczające produkcję raczej dla własnych potrzeb w gospodarstwie. Tak więc drobni rolnicy suszą owoce w piecach chlebowych. W ten sposób wyprodukowany susz częściowo zbywają na miejscowych rynkach, a nawet i dalszych, bowiem w roku 1937 wywieziono z całego powiatu 16.323 kg. suszonych owoców, przeważnie gruszek.

2. Przetwórnie w powiecie śniatyńskim również nie istnieją. Drobne ilości powideł i marmelad wyprodukowane w zakresie własnych potrzeb nie mogą być brane pod uwagę. Właściciele sadów w zwykłych miedzianych kotłach wyrabiają przeważnie powidła śliwkowe. W 1937 r. wywieziono z powiatu śniatyńskiego około 100 kg. powideł.

II.

CHARAKTERYSTYKA EKSPLOATACJI SADÓW.

1. Eksploatacja bezpośrednia:

a/ Właściciele sadów starych /powyżej 20 lat/ nie zajmują się bezpośrednio ich eksploatacją zupełnie. Natomiast właściciele sadów młodych, owocujących /od 10 - 20 lat/ w 25% sami eksploatują swe sady.

2. Eksploatacja sadów przez oddawanie w dzierżawę:

a/ Sady stare /powyżej 20 lat/ są w 100% oddawane w dzierżawę. Procent zaś sadów młodych, owocujących /od 10 - 20 lat/ oddawanych w dzierżawę wynosi 75%.

b/ Dzierżawców wyznania mojżeszowego jest 99%.

./.

3. Ze względu na to, że zaledwie znikomy procent sadów eksploatowany jest bezpośrednio, w pracy niniejszej nie podano charakterystyki takiej eksploatacji.

4. Charakterystyka eksploatacji sadów oddawanych w dzierżawę:

Eksploatacja sadów przez dzierżawców nieodpowiada zupełnie najprymitywniejszym zasadom racjonalnego sadownictwa. Przede wszystkim sam zbiór owoców nie jest dokonywany we właściwej porze. Dzierżawcy bowiem zbierają owoce albo zupełnie zielone t.j. zrywają je przedwcześnie albo /jeżeli chodzi o odmiany zimowe/ zbierają je za późno, po przymrozkach jesiennych. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że każdy kupiec dzierżawi jednocześnie w danym okręgu kilkanaście sadów co uniemożliwia racjonalne dokonanie zbioru, jednocześnie w szeregu objektów.

W okresie zbioru owoców dzierżawca organizuje jedną partię robotników, z którymi zbiera owoce kolejno w poszczególnych sadach. W ten sposób zbiór owoców trwa 1 - 2-ch miesięcy, zależnie od ilości wydzierżawionych w sezonie przez danego kupca sadów i od tego w jakich odległościach są rozmieszczone poszczególne sady. W rezultacie tak zorganizowanej pracy zbiory owoców z pierwszych sadów następują zwykle przedwcześnie - przy zbiorze zaś z sadów ostatnich owoce na drzewach są przejrzałe. Technika zbioru owoców polega na zrywaniu ręcznym do koszyków przy pomocy zwykłych drabin. Zebrane owoce układane są w pryzmy, celem "wypocenia się". Następnie owoce pierwszego wyboru są pakowane do skrzynek przeważnie dowolnych rozmiarów, o pojemności od 50 do 60 kg., pozostałe zaś sorty owoców wywożone są w workach, albo luzem drogą kołową, lub też koleją.

Umowy dzierżawne zawierane są w powiecie sniatyńskim wyłącznie na jeden rok. Dzierżaw na dłuższy okres czasu, niż jeden rok nie spotyka się.

Umowy dzierżawne zawierane są przeważnie w miesiącu maju i czerwcu t.j. w okresie kwitnienia drzew owocowych. W umowie, która zazwyczaj jest pisemna, ustala się wysokość tenuty dzierżawnej oraz terminy płatności rat. Ustala się również w umowie wielkość i jakość odsypu, t.j. ilości owoców, jaką otrzyma właściciel sadu

od dzierżawcy. Następnie w umowie dzierżawnej jest wzmianka o obowiązku dostarczenia przez właściciela sadu materiału potrzebnego do budowy "budy" dla dzierżawcy. Właściciel sadu jednocześnie ze swej strony zastrzega sobie w umowie, że nie wolno dzierżawcy niszczyć i łamać drzew w czasie zbioru owoców, oraz wypasać koni w sadzie. Wysokość tenuty dzierżawnej zależy od ilości drzew owocujących w sadzie, od gatunków i odmian istniejących w danym sadzie, od ogólnego wreszcie stanu i wieku drzew, oraz od urodzaju owoców w danej okolicy. Przeciętne przykładowe wysokości tenut dzierżawnych przedstawiają się następująco:

Za 1 ha sadu w wieku ponad 20 lat dzierżawcy płacą 300 - 700 zł. za jeden rok, za 1 ha zaś młodego, owocującego, składającego się przeważnie z zimowych odmian płacą 200 - 400 zł.

III.

CHARAKTERYSTYKA PODAŻY OWOCÓW W RAMACH JEDNEGO SEZONU PRODUKCYJNEGO.

1. Ogólne rozmiary podaży w stosunku do ogólnej produkcji owoców w ramach jednego sezonu produkcyjnego.

a/ sady stare /powyżej 20 lat/:

Gatunek owoców	Ogółem produkcja %	Ogółem podaż %	Różnica %
Jabłka	100	90	10
Gruszki	100	95	5
Śliwy	100	85	15
Wiśnie	100	100	-
Czereśnie	100	100	-

Największa podaż owoców przypada w okresach dojrzewania przede wszystkim z uwagi na brak prztwórni owocowych, suszarni oraz przechowalni. Różnica pomiędzy ogólną produkcją i ogólną podażą powstaje stąd, że niektórzy właściciele sadów /przeważnie obszary dworskie/ pozostawiają pewne ilości owoców dla własnego użytku. Są to wyłącznie zimowe odmiany owoców oraz śliwki przeznaczone

do wyrobu powideł sposobem domowym. Drobni rolnicy z powodu stosunkowo wysokich cen na owoce, sprzedają całość zbioru odmian zimowych. Konsumują natomiast jedynie owoce letnie i to jedynie w okresie najniższego kształtowania się poziomu cen tych owoców.

2. W jakich terminach oferowane są do sprzedaży główne partie owoców /procentowo w poszczególnych miesiącach w stosunku do ogólnej podaży w ramach jednego sezonu produkcyjnego/.

a/ wahania podaży w sadach eksploatowanych bezpośrednio przez właścicieli:

Gatunek owocu	Podaż ogółem %	Maj %	Czerwiec %	Lipiec %	Sierpień %	Wrzesień %	Październik %	Listopad %	Grudzień %	Styczeń %	Luty %	Marzec %	Kwiecień %
Jabłka	100	-	-	10	15	30	15	10	10	10	-	-	-
Gruszki	100	-	-	30	30	30	10	-	-	-	-	-	-
Sliwki	100	-	-	30	60	10	-	-	-	-	-	-	-
Wiśnie	100	-	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Czereśnie	100	10	40	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Orzechy	100	-	-	-	-	10	30	30	20	10	-	-	-

Uwaga: Jak to już wyżej zaznaczono, zaledwie nieznaczna ilość rolników właścicieli młodych sadów eksploatuje je bezpośrednio.

b/ wahania podaży w sadach eksploatowanych przez dzierżawców:

Gatunek owocu	Podaż ogółem %	Maj %	Czerwiec %	Lipiec %	Sierpień %	Wrzesień %	Paździ %	Listopad %	Grudzień %	Stycz. %	L. %	Marz. %	Kw. %
Jabłka	100	-	-	10	30	50	10	-	-	-	-	-	-
Gruszki	100	-	-	40	20	40	-	-	-	-	-	-	-
Wiśnie	100	-	60	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Czereś.	100	-	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sliwki	100	-	10	80	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Orzechy	100	-	-	-	-	20	60	20	-	-	-	-	-

3. W powiecie sniatyńskim eksploatacja sadów za pośrednictwem dzierżawców przyjęła się ogólnie, tak w gospodarstwach folwarcznych, jak i włościańskich. Dzieje się to głównie z tej przyczyny, że właściciel, wydzierżawiając sad w maju lub czerwcu, uzyskuje jednocześnie pewną sumę pieniędzy na przednówku, t.j. w czasie, kiedy najwięcej potrzebna mu jest gotówka, przy czym żadnych produktów rolnych do

zbycia w swoim gospodarstwie nie posiada.

Właściciel wydzierżawiając sad w okresie kwitnienia nie ponosi żadnego ryzyka materialnego z powodu jakichkolwiek klęsk żywiołowych, czy opadnięcia kwiatów lub zawiązków. Wszelkie ryzyko ponosi w tym wypadku dzierżawca, który bierze to dobrze pod uwagę i płaci bardzo niską tenutę dzierżawną. Podaż owoców z sadów dzierżawionych następuje bezpośrednio w miarę dojrzewania, względnie zbioru owoców, z powodu zupełnego braku przechowalni na owoce na obszarze tutejszego powiatu, jak również braku przetwórni i suszarni na owoce.

4. Jaka jest najbardziej typowa wielkość jednorazowych partyj owoców oferowanych do sprzedaży:

a/ dla sadów włościańskich i

b/ dla sadów folwarcznych.

Ponieważ jeden dzierżawca w jednym sezonie produkcyjnym dzierżawi kilka, względnie nawet kilkanaście sadów może on wobec tego zaoferować jednorazowo od 1 do 2 wagonów jednolitych pod względem gatunkowym owoców. Jednorazowa zaś partia owoców jednej odmiany wynosi 5.000 - 10.000 kg.

5. Charakterystyka obecnie używanych opakowań i sposobów pakowania dla poszczególnych gatunków owoców:

Jabłka, gruszki i śliwki pierwszego wyboru pakowane są do ażurowych skrzynek, z przedziałką w pośrodku /o pojemności około 50 kg/. Paczki wewnątrz wyściełane są papierem gazetowym, względnie pakunkowym. Poza tym główne partie owoców przewożone są luzem w wozach, wymoszczonych sianem.

Wiśnie i czereśnie transportowane są w koszykach z wikliny wyścielonych wewnątrz liśćmi rabarbarum, słonecznikami i t.d.

6. Ocena opakowań i sposobów pakowania z punktu widzenia ich racjonalności:

Stosowane w powiecie śniatyńskim opakowania do owoców są bardzo różnorodne, nie posiadają bowiem jednolitych wymiarów, i właściwie zupełnie nie odpowiadają wymaganiom, stawianym z punktu widzenia handlowego. Stosowany sposób pakowania owoców ujemnie wpływa na ich cenę. Owoce układane są do skrzynek ręcznie.

7. Znakowanie jednostek sprzedażnych:

Znakowanie skrzynek względnie koszów z owocami jest zupełnie dowolne.

8. Charąkterystyka organizacji podaży owoców przez gospodarstwa rolne.

A. Eksploatacja bezpośrednia przez producenta:

a/ sprzedaż owoców na miejscu w sadach - na miejsce w rzadkich bardzo wypadkach.

b/ sprzedaż owoców na targach. Właściciele sadów sprzedają owoce na targach, bezpośrednio po zbiorach, pochodzące przeważnie z sadów młodych, wobec tego ilość owoców w ten sposób sprzedawanych przez właścicieli jest nieznaczna.

c/ sprzedaż za pośrednictwem firm komisowych lub organizacyj producentów, prowadzących handel owocami na warunkach komisowych nie istnieje.

d/ sprzedaż do przetwórni lub suszarni i t.p. - równieżnie istnieje.

B. Organizacja podaży owoców przez dzierżawców sadów:

a/ Bezpośrednio po zbiorach dzierżawcy cały zbiór owoców sprzedają za-zwyczaj na miejscu w sadach, przy czym pierwszy wybór zbywany jest przeważnie kupcom ze Lwowa, Stanisławowa, Katowic a ostatnio i z Warszawy.

Drugi i trzeci wybór towaru sprzedają dzierżawcy przeważnie na rynkach lokalnych lub też miejscowej ludności na przetwory /zwłaszcza jabłka na wino/.

W roku 1937 wskutek długotrwałej suszy owoce, niezwłocznie po zbiorach, psuły się, wobec czego trudno było zbyć je na miejscu w sadzie. Wobec tego dzierżawcy wywozili owoce przeważnie do Katowic i tam je sprzedawali. W rezultacie jednak kupcy nie osiągnęli dobrych wyników, bowiem w kilku wypadkach zdarzyło się, że kwota uzyskana ze sprzedaży wagonu owoców w Katowicach nie pokrywała nawet kosztów transportu. Zasadniczą przyczyną, która spowodowała straty był fakt, że owoce załadowane były luzem, w stanie zupełnie niesortowanym wobec czego z trudem jedynie znajdowały nabywców.

Owoce II i III wyboru, które nie zostały sprzedane na rynkach

lokalnych dzierżawcy wywożą do sąsiednich miejscowości t.j. do Kołomyi /Stanisławowa/ i Gwoździca, gdzie przechowują je w piwnicach pod domami, a następnie sprzedają przygodnym kupcom względnie na straganach. W roku 1936 jedną partię jabłek w ilości 3-ch wagonów wysłano z powiatu śniatyńskiego do Palestyny, jednak z powodu nieodpowiedniego przechowywania owoców, jak również niestarannego i nieumiejętnego opakowania, owoce te uległy w drodze znacznym uszkodzeniom i w rezultacie kupiec sprzedający towar poniósł znaczne straty. Wysyłką owoców do Palestyny zajął się dzierżawca sadów zamieszkały na obszarze powiatu.

9. Czy sprzedawane owoce, dostarczane są przez producentów do miejsca wskazanego przez kupca, czy też kupiec odbiera je w sadzie, jakie istnieją w tym zakresie zwyczaje miejscowe, jaki ma wpływ pierwsza lub druga forma odbioru owoców na płacone ceny.

Jak to już wyżej wspomniano na obszarze powiatu śniatyńskiego producenci z zasady wydzierżawiają swe sady. Nieznaczna ilość owoców pochodząca z sadów młodych, niewydzierżawionych, sprzedawana jest przez właścicieli na miejscowych rynkach.

Dzierżawcy natomiast sprzedają owoce kupcom, przy czym do obowiązków dzierżawcy należy opakowanie towaru i dostarczenie go do stacji załadowczej.

10. Jak dokonywana jest zapłata za sprzedane owoce przy poszczególnych formach sprzedaży wymienionych w punkcie 8.

Ponieważ dzierżawcy sadów w powiecie śniatyńskim pochodzą z innych okolic, brak jest danych dokładnych, co do sposobów zapłaty za owoce. Według informacyj, zebranych na miejscu, kupcy częściowo płacą za owoce przy odbiorze, na resztę zaś należności dzierżawcy udzielają kupcom kredytu. Dzierżawcy również wysyłają towar kupcom za częściowym zaliczeniem, udzielając na pozostają należność kredytu.

11. Owoce odstawiane są w opakowaniu dzierżawcy i ważone są albo przy odbiorze w sadzie, albo na stacji załadowczej. Na rynkach sprzedawane są owoce na wagę oraz na miarę /kwarty/.

12. Owoce przygotowane do sprzedaży sortuje się na dwie sorty. I-szy wybór stanowią owoce dorodne starannie zebrane, natomiast II-gi

wybór stanowią owoce drobniejsze, nieznacznie robaczywe, nieodgniecione i lekko obite. Miejscowych sposobów określania jakości owoców dotychczas niema.

13. a/ ilość i rozmieszczenie nowoczesnych racjonalnych przechowalni:
Na obszarze powiatu zupełnie niema nowoczesnych przechowalni na owoce. Dopiero w roku bieżącym Wydział Powiatowy w Śniatynie rozpoczął budowę racjonalnej przechowalni o pojemności 10 wagonów. Budowa zostanie ukończona w przyszłym roku.

b/ ilość prymitywnych przechowalni: W Śniatynie istnieją 4 piwnice pod budynkami mieszkalnymi, w których kupcy przechowują owoce. Pojemność tych piwnic wynosi 1 do 2-ch wagonów. Owoce w piwnicach przechowuje się w pryzmach, częściowo zaś w skrzynkach, dowolnych rozmiarów.
Następnie istnieją w Zabłotowie trzy piwnice, każda o pojemności 1 wagonu, w których również przechowywane są w czasie zimy owoce, a następnie sprzedawane na targach miejscowych. Z uwagi na brak odpowiedniej wentylacji, owoce w tych piwnicach źle się przechowują i znaczny ich procent gnije. Poza wymienionymi istnieją piwnice w gospodarstwach folwarcznych, gdzie przechowywane są owoce w okresie zimowym, tylko na własny użytek.

c/ Na obszarze powiatu racjonalnych przechowalni niema. W istniejących prymitywnych przechowalniach w postaci piwnic owoce przechowują miejscowi drobni kupcy, którzy następnie sprzedają je na lokalnych rynkach.

d/ inne sposoby przechowywania owoców:
Włościanie przechowują drobne ilości owoców poprzekładanych warstwami siana w izbach mieszkalnych, nieopalanych, W ten sposób przetrzymane owoce prawie nie ulegają zepsuciu.

IV.

K O N S U M C J A.

1. Przykładowa charakterystyka rozmiaru konsumcji owoców w gospodarstwach włościańskich.

Włościanie konsumują owoce w okresie letnim i to przede wszystkim jabłka. Spożywanie owoców przez włościan w okresie zimowym należy do

rzadkości, przyczym konsumcja owoców wśród zimy traktowana jest tylko jako środek leczniczy.

V.

ORGANIZACJA HURTOWEGO HANDLU OWOCAMI NA OBSZARZE POWIATU.

A.

Ogólne dane informacyjne.

Główne ośrodki handlu owocami na obszarze powiatu:

a/ nazwa miejscowości:

Główny ośrodek handlu owocami na obszarze powiatu stanowi miasto Śniatyń oraz Zabłotów.

b/ określenie charakteru miejscowości; i c/ ilość mieszkańców.

Śniatyń - miasto powiatowe, liczy około 15.000 mieszkańców.

Zabłotów - miasteczko w powiecie śniatyńskim, liczy około 6.000 mieszkańców.

d/ stosunki komunikacyjne danego ośrodka:

Śniatyń oddalony jest o 5 km od stacji kolejowej, do której dojazd jest bitą szosą. Zabłotów natomiast posiada stację kolejową na miejscu.

e/ ilość zakładów przemysłowo-przetwórczych:

Na obszarze całego powiatu, a więc i w obydwóch ośrodkach handlu owocami zakładów przemysłowo-przetwórczych niema.

f/ przyczyny koncentracji handlu owocami w danej miejscowości:

Handel owocami koncentruje się w Śniatynie, /pomimo, że jest on odległy od stacji kolejowej o 5 km./, ponieważ sam Śniatyń i jego okolice posiadają dla rozwoju sadownictwa doskonałe warunki klimatyczne i glebowe, z tych więc względów znajduje się tu najwięcej owoców, W Zabłotowie natomiast koncentruje się handel owocami częściowo z powiatu śniatyńskiego, częściowo zaś z powiatu kosowskiego. Zabłotów bowiem był najbliższą stacją kolejową dla Kosowa, /przed uruchomieniem linii kolejowej z Kut przez Rumunię/.

2. Ilość przedsiębiorstw handlowych i osób prywatnych, prowadzących hurtowy handel owocami na obszarze powiatu:

Stali mieszkańcy powiatu śniatyńskiego nie prowadzą żadnych przed-

siębiorstw ani też nie zajmują się zupełnie hurtowym handel owocami Hurtowy handel owocami prowadzą wyłącznie zamiejscowi kupcy wyznania mojżeszowego, którzy stałe miejsce zamieszkania mają poza obszarem powiatu śniatyńskiego np. w Kołomyji, Stanisławowie, Gwoździcu, Kutach Kosowie oraz w okolicach Lwowa.

3,4 i 5 Ze względu na brak danych monografia nie podaje charakterystyki przedsiębiorstw handlowych prowadzących hurtowy handel owocami, ruchu tych przedsiębiorstw od r. 1930, oraz kredytu z jakiego te przedsiębiorstwa ewntualnie korzystają.

6. Ilość spółdzielni lub innych organizacyj producenckich, prowadzących handel owocami na obszarze powiatu:
Na obszarze powiatu nie istnieją żadne spółdzielnie producentów, które prowadziłyby hurtowy handel owocami. Jednakże obecnie jest w toku organizacja spółdzielni owocarskiej przy Małopolskim Towarzystwie Rolniczym.

B.

Charakterystyka hurtowego handlu owocami na obszarze powiatu.

1. Szacunek ogólny rozmiarów rocznej sprzedaży owoców na obszarze powiatu: W tym:
   a/ sprzedaż bezpośrednio przez właścicieli eksploatujących sady:
   Sprzedaż owoców, z sadów eksploatowanych bezpośrednio przez właścicieli jest nieznaczna, ponieważ sady większe począwszy już od ¼ ha wzwyż oddawane są w dzierżawę.
   b/ sprzedaż przez dzierżawców sadów:
   Roczna sprzedaż owoców z powiatu śniatyńskiego ulega znacznym wahaniom, zależnie od urodzaju. Według zebranych informacyj wywozi się z obszaru powiatu od 30 do 85 wagonów owoców / zależnie od urodzaju w danym roku/. Z uwagi natto, że jedyną formą eksploatacji sadów do obecnej chwili jest wydzierżawienie ich w okresie kwitnienia - całkowita sprzedaż owoców odbywa się za pośrednictwem dzierżawców.

Na obszarze powiatu

Roczna sprzedaż owoców ogółem %	Roczna sprzedaż bezpośrednio przez właścicieli sadów %	Roczna sprzedeż owoców przez dzierż. %
100	10	90

2. Charakterystyka udziału i roli poszczególnych form handlu w hurtowym handlu owocami na obszarze powiatu.

a/ handel domokrążny:

Miejscowi drobni kupcy zakupują owoce na pniu jedynie od właścicieli sadów małych /poniżej ¼ ha/. Skup pojedyńczych drzew owocowych odbywa się bezpośrednio przez zbiorem owoców. Owoce te sprzedawane są przez kupców domokrążnych przede wszystkim na miejscowych rynkach, pewną część owoców wywozi się do miejscowości letniskowych, jak np. Kosów, Jaremcze, Worochta i in., pozostałą ilość wreszcie zakupują kupcy - hurtownicy ze Lwowa i Katowic, którzy przyjeżdżają na miejsce po towar. Kupcy domokrążni skupują około 10 % ogólnej rocznej podaży owoców na obszarze powiatu śniatyńskiego.

b/ zakup przez miejscowych hurtowników lub ich ajentów:

Na obszarze powiatu jak to już wyżej zaznaczono brak jest miejscowych hurtowników, ponieważ kupcy miejscowi rozporządzają zbyt małym kapitałem /do 2.000 zł./.

c/ zakup przez zamiejscowych hurtowników lub ich ajentów:

Zakup owoców zamiejscowych hurtowników odbywa się wyłącznie za pośrednictwem ich ajentów. Ajenci zakupują owoce przede wszystkim od dzierżawców, którzy dzierżawiąc duże sady, są w stanie dostarczyć większych partii owoców tego samego gatunku lub też odmiany. Miejscowi pośrednicy - ajenci otrzymują prowizję w wysokości 5 do 10 % ceny kupna owoców tytułem pośrednictwa. Bardzo często ajenci otrzymują również pewne wynagrodzenie od sprzedających owoce, zwłaszcza w okresie letnim, oraz jesiennym t.j. w czasie największej podaży owoców. Zakup przez zamiejscowych hurtowników wynosi 85 %.

d/ zakup na targach:

Na targach sprzedawane są jedynie drobne ilości owoców i to przeważnie drugiego wyboru. Stanowi to około 5 % ogólnej rocznej podaży.

e/ - g/ Na obszarze powiatu spółdzielnie owocarskie przetwórnie i suszarnie oraz firmy komisowe nie istnieją.

3. Typowe warunki zakupu przy każdej z wymienionych form:

Sprzedający owoce hurtownikowi zobowiązuje się dostarczyć je posortowane według wymagań hurtownika /przeważnie na dwie sorty/ oraz

odstawić towar w opakowaniu kupca do stacji załadowania. Owoce zakupywane są tylko na wagę.

4. Czy właściciele lub dzierżawcy sadów dążą do utrzymania stałych stosunków handlowych przy sprzedaży owoców, czy też przeważa zbywanie owoców doraźnie wybranemu nabywcy - od wypadku do wypadku.

Właściciele sadów lub dzierżawcy zazwyczaj sprzedają owoce przygodnym kupcom.

5. Analiza kalkulacji właściciela sadu w odniesieniu do wpływu gotówkowego netto, otrzymanego za sprzedane owoce:

a/ przy wydzierżawieniu sadu - w stosunku do

b/ takiego wpływu gotówkowego otrzymanego przy bezpośredniej eksploatacji sadu.

Ze względu nato, że wszystkie sady handlowe o powierzchni od 1/8 ha wzwyż są wydzierżawiane, nie można przeprowadzić kalkulacji wpływu gotówkowego netto otrzymanego przy bezpośredniej eksploatacji w stosunku do takiegoż wpływu przy wydzierżawieniu sadu.

6. Na jakie dalsze rynki zbytu kierowane są owoce przez hurtowy handel owocami z obszaru powiatu.

Z obszaru powiatu śniatyńskiego wywożone są owoce do Lwowa, Katowic i Stanisławowa, a w transporcie kołowym wywozi się również znaczniejsze partie owoców do Kołomyi, Horodenki i Gwoździca, oraz miejscowości klimatycznych np, Jaremcza, Worochty.

7. Charakterystyka współpracy miejscowego hurtowego handlu owocami z głównymi rynkami zbytu.

W latach większego popytu na owoce przyjeżdżają do powiatu śniatyńskiego kupcy ze Lwowa, Katowic oraz innych miejscowości i zakupują znaczniejsze partie owoców głównie od dzierżawców. W latach zaś większej podaży owoców miejscowi dzierżawcy wywożą większe partie owoców /30 do 60 q/ do Lwowa i Katowic i tam zbywają towar kupcom hurtownikom. Stałej współpracy pomiędzy dzierżawcami a hurtownikami niema, a nawet w okresie jednego sezonu produkcyjnego.

C.

Charakterystyka typowych form handlu owocami występujących na obszarze powiatu,

Formy prywatnego handlu:

1. Kupiec wykupuje świadectwo przemysłowe IV Kategorii lub VI /ulgowe/.
2. Kupców handlujących owocami na obszarze powiatu jest 8-miu. Handel owocami i jarzynami stanowi ich główny zawód.
3. Przygotowanie fachowe prowadzących handel owocami:
Miejscowi handlarze owocami nie posiadają żadnego wykształcenia ani przygotowania fachowego.
4. Od jak dawna przedsiębiorstwo iistnieje:
Przedsiębiorstwa te istnieją przeważnie od 1920 roku.
5. Zakres pracy przedsiębiorstwa /kupca/:
Handel owocami u poszczególnych kupców stanowi 60 - 80 % ogólnych obrotów. Pozostały procent ogólnego obrotu stanowi handel jarzynami.
6. Głównym okresem, w którym handel i obrót owocami stanowi podstawowe zajęcie kupca są następujące miesiące: czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień i październik. Poza tym kupcy przez całą zimę sprzedają owoce na straganach lub wprost z posiadanych piwnic /w czasie silnych mrozów/.
7. Czy przedsiębiorstwo /kupiec/ ma stałych dostawców, jak ma zorganizowany zakup owoców, od kogo zakupuje owoce:
Miejscowi handlarze owocami, zakupują owoce stopniowo w miarę potrzeby od właścicieli małych sadów, których nie opłacało się wydzierżawiać. Poza tym handlarze kupują również owoce na rynku, względnie właściciele sadów dostarczają towar na miejsce wskazane przez kupca.
8. Kapitał zakładowy i obrotowy miejscowych handlarzy owocami nie przekracza 2 do 3.000 zł.
9. Stosunki kredytowe przedsiębiorstwa /kupca/:
Kredytu udzielają kupcom na zwykłych warunkach instytucje kredytowe /żydowski związek kredytowy w Śniatynie/.
10. Urządzenia służące do przechowywania owoców, posiadane przez kupców:
Owoce przechowywane są przez miejscowych kupców w zwykłych piwnicach pod domami.
11. Ryzyko handlowe obciążające kupca nie istnieje, natomiast wszelkie ryzyko przy dostawie owoców ponosi sprzedający /rolnik względnie

dzierżawce/.

13. Analiza potrzeb handlowych przedsiębiorstwa /kupca/ oraz
14. Oświetlenie głównych trudności odczuwanych przez badane typy przedsiębiorstw w zakresie handlu owocami:

Brak racjonalnych urządzeń dp przechowywania owoców, jak również brak gotówki na zakup towaru, stanowią najpoważniejsze trudności w handlu owocami na obszarze powiatu śniatyńskiego.

Charakterystyka miejscowej spółdzielni lub innej organizacji producentów.

1 - 17. Na obszarze powiatu śniatyńskiego ani spółdzielni ani też organizacji producentów, któraby się specjalnie zajmowała handlem owocami niema. Akcja w kierunku zorganizowania takiej placówki jest w toku. Do chwili obecnej nie próbowano stworzyć takiej organizacji choćby z braku najprymitywniejszych przechowalni na owoce, bez nich bowiem nie można zorganizować racjonalnego handlu owocami, zwłaszcze wobec znacznych odległości miejsc produkcji owoców od stacji kolejowych.

Charakterystyka typowej dzierżawy sadu.

1. Kategoria świadectwa przemysłowego:

Dzierżawcy wykupują świadectwa przemysłowe IV kategorii, ponieważ według danych Urzędu Skarbowego w Śniatynie obroty ich nie przekraczają kwoty 20.000 zł.

2. Właściciel dzierżawy:

a/ zawód: głównym zawodem dzierżawców jest handel owocami. Nieznaczna tylko ilość dzierżawców trudni się poza dzierżawą sadów - rolnictwem.

b/ czy dzierżawa należy do pojedyńczej osoby, czy spółki kilku osób: Dzierżawcy zazwyczaj wydzierżawiają sady do spółki. Spółkę taką stanowią zwykle dwie do 3-ch osób.

3. Przygotowania fachowo dzierżawcy:

Dzierżawcy nie posiadają żadnego wykształcenia fachowego prócz nabytej praktyki.

4. Od jak dawna dzierżawcy zajmują się dzierżawieniem sadów, czy zawód ten przechodzi z ojca na syna:

Zazwyczaj zawód dzierżawienie sadów przechodzi z ojca na syna.

W związku jednak ze znacznym rozwojem sadownictwa na obszarze powiatu w ostatnich latach przybyło kilku nowych dzierżawców, którzy uprzednio posiadali inny zawód.

5. Zakres pracy dzierżawcy:
Dzierżawcy trudnią się wyłącznie wydzierżawianiem sadów i sprzedażą owoców.

6. Główne okresy w ramach jednego sezonu produkcyjnego, w których eksploatacja dzierżawy i obrót owocami z dzierżawy stanowią podstawowe zajęcie dzierżawców.
Podstawowy okres pracy dzierżawcy stanowi druga połowa lata i cała jesień do końca listopada. Handel owocami stanowi główne zajęcie dzierżawcy.

7. Czy dzierżawca ma stałych odbiorców i jak ma zorganizowaną sprzedaż owoców:
Dzierżawcy sprzedają owoce zgłaszającym się doryweczo kupcom. Bardzo często również dzierżawcy wyjeżdżają ze swoim towarem do większych rynków zbytu i tam sprzedają owoce, pochodzące z dzierżawionych sadów.

8. Kapitał zakładowy i obrotowy dzierżawcy wynosi od 2 do 20.000 zł.

9. Stosunki kredytowe dzierżawców są bliżej nieznane, ponieważ przeważnie pochodzą oni z innych miejscowości.

10. Organizacja eksploatacji sadu i transportu przez dzierżawcę:
Dzierżawca posiada 1 lub 2 zaprzęgi jednokonne, którymi objeżdża wydzierżawione sady z wynajętymi robotnikami oraz dokonywa z nimi zbioru owoców. Poza tym dzierżawca w każdym sadzie na okres letni, aż do zbioru owoców pozostawia jednego wartownika /sadownika/, którego obowiązkiem jest pilnowanie sadu. Wartownik taki otrzymuje od dzierżawcy wynagrodzenie w sumie 25 - 30 zł. miesięcznie oraz 3 chleby tygodniowo. Do obowiązków wartownika należy pilnowanie sadu przed kradzieżami owoców, podpieranie uginających się pod ciężarem owoców gałęzi, oraz pomoc w zbiorze.

11. Ryzyko handlowe obciążające dzierżawcę:
Wszelkie ryzyko przy dzierżawie sadu ponosi dzierżawca, który bierze to dobrze pod uwagę, wobec tego tenuta dzierżawna w stosunku do wartości owoców jest bardzo mała, nie przekracza bowiem nigdy 50 % faktycznej wartości owoców danego sadu.

12. Analiza potrzeb handlowych dzierżawcy:

Jedną z najważniejszych potrzeb jest konieczność podniesienia fachowości w sposobach eksploatacji sadów. Obecna eksploatacja jest nieracjonalna. Mianowicie owoce zbierane są za wcześnie lub za późno, wobec czego źle przechowują się przyczym znaczny ich procent ulega zepsuciu. Brak jakichkolwiek, choćby najprymitywniejszych przechowalni na owoce, również ujemnie wpływa na rozwój sadownictwa, a także na handel owocami i ich ceny. Brak zakładów przemysłowych jak np. przetwórni owocowych powoduje, że owoce letnie, jesienne oraz owoce zimowe, opadłe z drzew w ciągu drugiej połowy lata dosłownie marnują się w tym znaczeniu, że znaczna ich część gnije w sadzie, pozostałe zaś drobne ilości zostają sprzedane względnie spasione przez bydło.

Stworzenie na obszarze powiatu śniatyńskiego jakiegokolwiek ośrodka przemysłowego przerabiającego owoce wpłynęłoby bardzo korzystnie na ceny owoców.

Dzierżawcy szacują zbiór owoców z wydzierżawianych sadów "na oko", w okresie kwitnienia względnie w okresie zawiązywania owoców. Zazwyczaj jednak dzierżawcy starają się wydzierżawiać rok rocznie te same sady, przeważnie więc znają ich wartość.

Charakterystyka ogólna zbytu owoców w powiecie.

1. Jakie są wady w organizacji zbytu owoców:

Z powodu braku pomieszczeń do przechowania owoców dzierżawcy na jesieni każdego roku wywożą owoce do większych ośrodków, przeważnie do Stanisławowa względnie Kołomyji i tam przechowują je w piwnicach pod domami.

Z braku przechowalni wszystkie owoce na jesieni muszą być sprzedane i wywiezione ze Śniatynia, a wobec konieczności zbycia towaru w jednym czasie cena na owoce w jesieni jest bardzo niska.

Dla usprawnienia zbytu owoców Wydział Powiatowy w Śniatynie buduje przechowalnię, w której będzie można zmagazynować około 15 wagonów owoców. Zmniejszy to ogromnie podaż owoców w jesieni i jednocześnie wpłynie dodatnio na kształtowanie się cen owoców. Do chwili obecnej wskutek wywozu całego zapasu owoców z powiatu, miejscowa ludność skazana jest w ciągu zimy na kupowanie owoców

przywożonych przez Hucułów z Kosowa i sprzedawanych przez nich na rynku w dnie targowe.

Dla racjonalnego zbytu owoców należałoby również założyć Spółdzielnię Owocarską, lub miejscowe organizacje rolnicze powinny się zająć i pokierować zbytem owoców.

VI.

Ceny owoców

1. Ceny owoców uzyskiwane przez właścicieli sadów w głównych okresach podaży owoców, na przestrzeni jednego sezonu produkcyjnego /przy bezpośredniej eksploatacji sadu/:
   Właściciele sprzedają owoce letnie w cenie od 5 do 10 gr. za 1 kg., zaś za owoce zimowe sprzedawane w jesieni uzyskują cenę od 20 do 60 gr. Za owoce przechowane i sprzedawane w zimie uzyskują cenę 60 gr. do 1 zł. Powyższe ceny odnoszą się do jabłek i gruszek. Za wiśnie i czereśnie płaci się 5 do 15 gr za 1 kg. Orzechy sprzedawane są w jesieni po 90 gr. do 1,10 zł. za 100 sztuk.
2. Hurtowe ceny owoców w poszczególnych miesiącach jednego sezonu produkcyjnego, na miejscowym rynku zbytu:
   Za jabłka letnie płacą hurtownicy 5 do 8 zł. za 100 kg. loco stacja załadowcza. Za jabłka zimowe, bezpośrednio po zbiorach, płacą 12 do 25 zł. za 100 kg. Za gruszki letnie płacą hurtownicy od 5 do 12 zł. za 100 kg., za jesienne zaś odmiany gruszek po 20 do 30 zł. za 100 kg.
3. Wpływ na ceny owoców:
   a/ opakowania,
   b/ jakości owoców,
   c/ wielkości jednorazowych partii,
   Opakowanie niema żadnego wpływu na cenę owoców ponieważ kupcy dostarczają własne opakowanie. Natomiast jakość owoców ogromnie wpływa na ich cenę. Również w znacznym stopniu cena owoców zależy od wielkości jednorazowej partii, z uwagi na koszty przewozu, które mają zasadnicze znaczenie dla tutejszych okolic z uwagi na znaczne oddalenie od rynków zbytu.

4. Analiza kosztów transportu i innych opłat związanych z transportem owoców:

Koszty transportu owoców koleją są bardzo wysokie, wynoszą bowiem dla partii poniżej 2.000 kg. /w opakowaniu przesyłką towarową/ ze Śniatynia do Lwowa 3 zł.70 gr. za 100 kg. Dla partii zaś ponad 2.000 kg. około 2 zł. za 100 kg.
